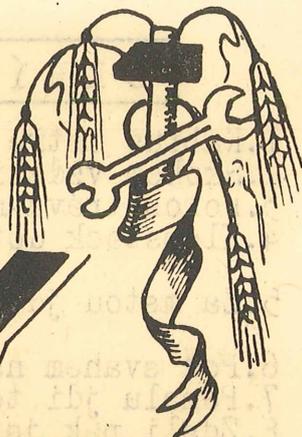

Jevišovické

NOVINY

VYDÁVÁ OSVĚTOVÁ BESEDA V JEVIŠOVICÍCH

Kočník 1971 / XLV./, číslo 5 a 6

Květen a Červen

POSLEDNÍ NOVINKY U NÁS

Zahraniční hosté u nás

V pátek dne 23. dubna 1971 navštívil Jevišovice pan Marko. Salonnen z F i n s k a. Jako host min. vnitra přijel v doprovodu tajemníka JKOV v Brně s. Fr. Šlégl a ved. organ. odboru s. Vác. Kosmáka. Vzácný host byl na MNV přijat předsedou MNV s. K. Riháčkem a seznámen s prací MNV a budováním obce. Pan M. Salonnen, jako odborník v oblasti státních orgánů, vyslovil se velmi uznale o práci MNV a velmi se mu líbila budovatelská práce občanů ve zvelobování obcí.

Druhá vzácná návštěva

byla u nás a hlavně v našem JZL dne 24. 6., kdy do Jevišovic přijeli 3 sovětské hosté z družebního okresu Anna ve Voroněžské oblasti SSSR. Byli to s. Vichrov, okr. tajemník KSSS, okr. Anna, s. Kalganov, předseda tamního kolchozu o výměře 6.000 ha a s. Ribin, brigádýr tamní traktorové stanice. Za vedení předsedy našeho JZD s. inž. O. Kukly a některých našich i pozvaných funkcionářů z okolních JZD i dalších hostů prohlédli si sovětské přátelé naše zemědělské středisko, všechny zajímavosti Jevišovic včetně muzea ve Starém zámku a po přátelské besedě ve vinárně "U Suchého Čerta", pokračovali ve své cestě po Znojemsku, kam přišli navázat družbu s našimi družstevníky a vyměnit si vzájemně své zkušenosti.

Oslavy 1. máje

Přes silný déšť prošel letos Jevišovicemi průvod čítající 1200 občanů. Slavnostní projev v parku Nového zámku přednesl poslanec Měr. shromáždění pplk. Jos. Katolický. Z manifestace, která vyzněla jako projev důvěry KSČ a přátelství k SSSR, byl odeslán pozdravný telegram družebnímu okresu Anna v SSSR.

Náš článek "Začátky KSČ v Jevišovicích", který v 1. a 2. čísle JZL vyšel, byl uveřejněn i s fotografií 1. zakladatele KSČ v Jevišovicích s. Frant. M u t l a také v 19. čísle Znojemska ze dne 12. května 1971.

K oslavám osvobození

konal se 8. 5. večer lampionový průvod od školy na sokol. hřiště, kde k početným přítomným promluvil o významu osvobození naší vlasti sovětskou armádou ředitel školy s. prof. Miroslav Pátek.

50. výročí KSČ oslavili Jevišovičtí slavnostní schůzí 250 občanů v Komeňu dne 14. 5. 1971 odpoledne. Po uvítání předsedou VO KSČ s. J. Fučíkem promluvil k přítomným o významu tohoto výročí tajemník OV KSČ s. Z. Rada.

/Pokračování na str. 5./

S K R Ý V A Č K Y

1. Nabrus ostře brusle !
2. Skokem vzdálila se laň.
3. Pokos trávu na louce a usuš !
4. Klopstock Gotthold je německý kla-
sik.
5. Za mstou jde varovný neklid hlasu
svědomí.
6. Poč svahem na rozcestí stál kříž.
7. Pomalu jde touto trnitou džunglí.
8. Zdali pak jsi svou kosu nabrousil
ráno ?
9. Komu se koříš, pozemšťane ?
10. Bež v létě do hor, radímti ! /é:e/
11. Nakresli obraz fialovou barvou !
12. Poč bukem u cesty vyryješ bohatství.
13. Povídej mi něco pěkného. /n:n /
14. Pohroní na Slovensku má mnoho
půvabů.
15. Nad Berouňkou pod Tetínem růže se
tam červená.
16. Kde všude bude asi žít člověk za
pět století ? /ě:e/
17. Seber knihu a vlož do knihovny.
18. Plat hned tyto dny dostaneš.
19. Vaše výrobky mají krásné tvary i
kvalitu. /s:ř /

V každé větě je skryto jméno hlav-
ního města evropských států.

rozluštění skryvaček z min. čísla JN :
1. Hluboká, 2. Český Krumlov, 3. Locket, 4.
Karlštejn, 5. Bezděz, 6. Trosky, 7. Kost,
8. Křivoklát, 9. Rábí, 10. Lomažlice.

Úplně správná rozluštění nám zas-
lali : Ivo Štursa, Brandýs n.L., Fr. Me-
duna Brno, Hynek Pavlů Třebíč, Kůž. Peš-
tálová Třebíč. Ostatní dva luštitelé
hádkali u 3. Polička a u 8. Kačov, které
náhodou jsou rovněž čes. hrady.

Do čteního kola přejeme opět všem
mnoho úspěchů. red.

VENKOVSKÉ KAPELY NAŠEHO KRAJE

Č e r n í .

Souběžně s Křeplíky působila v na-
šem kraji kapela Černých. Její zakla-
datel Jan Černý se narodil 28. 11. 1847
v Rešicích. V mládí se vyučil ve Vídni
krejčovně. Jelikož měl hudební nadání,
naučil se přitom hrát na housle a trub-
ku. Po návratu do rodné obce se oženil
a zakoupil si v blízkých Heřmanicích
hospodu č. 8. Jako hospodský již krej-
čovinu neprovozoval, ale hudby neza-
nechal. Zbylo mu vždy dosti času, vyu-
čovat místní a okolní chlapece hře na

hudební nástroje a sestavil z nich
ponenáhlu kapelu, která přitahova-
la hosty do heřmanické hospody.

Joště jednoho koníčka měl Jan
Černý. Proslul daleko široko jako
chovatel kanárů. A tak " u Černů"
vše hrálo a zpívalo.

V letech 1871 až 1896 se naro-
dilo manželům Černým 6 synů: Leo-
pold, Josef, Rudolf, Ludvík, Franti-
šek a Jan. Všichni se vyučili u
otce hudbě na různé hudební nás-
troje a tvořili později základ ka-
pely Černých. Otec byl učitelem
tuzé přísným, chlapeci hráli velmi
dobře. Než dorostli, hrávali Černí
ve staré sestavě, v níž kromě ka-
pelníka Černého vynikal Jan Seve-
rin z Přesovic č. 6, povoláním roln-
ník, zdatný basista. Ten za mlada
sloužil u vojen. hudby pěš. pluku
č. 8 v Brně a zúčastnil se 3. čer-
vence 1866 krvavé bitvy u Hradce
Králové. Často pak s usměvem vy-
právěl, jak ho na útěku z bojiště
zachránil jeho helikon, na kterém
přepřel Labe. Z nejstarších čle-
nů kapely zasluhuje vzpomínky ješ-
tě Čapoun starší z Přesovic a pak
již přišlo další pokolení, Severi-
novi synové František a Antonín
z Rouchovan, křídlováci a trubka-
ři, Jan Husák z Hor. Dubnan, mladí
Černí, Bohumil Čapoun z Přesovic,
Fr. Čurda, Kudláček, Kábelka a Sláma
z Hor. Dubnan, Fr. Hrdlička, Fr. Ků-
žička a Julius Novák z Rouchovan,
Diviš z Dalešic, Diviš z Valče i
mnozí jiní.

Černí hrávali o plesích, ostat-
cích, poutích, posvíceních, při svat-
bách, pohřbech a církevních slav-
nostech. Byli velmi vyhledáváni.
Nemohli vždy všem zájemcům vho-
vět. Pořadatelé přicházeli proto
ke kapelníkovi již 14 dní i 3 týd-
ny předem si hru zamluvit. Pro ji-
stotu žádali často od něho zástá-
vu, např. půlku klarinetu, nebo část
jiného hudeb. nástroje. Na půl kla-
rinetu se pískat nedá, tož byli pře-
svvědčeni, že hudebníci určitě při-
jdou.

Kde všude hrávali ? Na Krumlov-
sku, Hrotovsku, Třebíčsku, Znojmsku
i Velkomezeříčsku. Namátkou: v
Heřmanicích u Meziříčí, ve Studenci,
Strítěži, v Kozlancech u Náměště,
v Hartvíkovicích, Hor. Vilémovicích,
ale též v Jevišovicích, Boskovštejně

Bezkově, Tvořihrázi, Lunajovicích atd. Na výpomoc byli dokonce voláni až do Tišnova a občas jezdili i s cirkusy. Zlatým hřebem jejich zájezdů byly věmyslické hody a slavná běhařovická pout. Ve Vémyslicích hrávali o hodech po všechna léta. Starci tam bývali oblečení v starodávných krojích, pocházejících z doby, kdy Vémysličtí, jako poddaní tišnovského kláštera Porta Coeli, docházeli tam konat strážní službu. V Běhařovicích o pouti a posvícení hrávali v hostinci u kucháříků. V Mandátově hostinci hráli Křehlíci, později Příbylí. V Běhařovicích hrávali Černí také onen slavný božítělový pochod, který složil snad Bernard Špaček. Při zábavách střídali polky, valčíky, kvapíky, mazurky, českou i moravskou besedu, předchry. Noty objednávali z Urbánkova pražského nakladatelství neb přímo od skladatelů např. Leopolda Hnyka, a hlavně opisovali co pěkného slyšeli. Bývalí členové vojenských hudeb přinesli mnoho opsaných pochodů. Sahrávali se v hostinci Jana Černého v Heřmanicích.

Po jeho smrti 13. 1. 1906 převzal kapelnictví čtvrtý syn Ludvík, dědic otcova hostince, jinak také opatrovatel notového archivu. Na hudební podniky nosil vybrané noty v kožené brašně. I Černí nosili stejnkroj. Že byli dobří hudebníci svědčí i to, že při některé soutěži hudeb v Hrotovicích získali prvou cenu, dokonce před vojenskou hudebou.

Černí hráli ještě po celou dobu trvání I. republiky a výdatně posilovali rouchovanský sokolský orchestr zvláště v žestích a dřevcích. Nacistická okupace ukončila činnost kapely Černých. Zestárli a zemřeli synové Jana Černého, zbylí hudebníci přešli ke kapelám jiným a stalo se dokonce, že neměl kdo zahrát na poslední cestě tak osvědčenému členu kapely, jaký byl Jan Husák z Hor. Lubnan zemřelý na počátku okupace.

/ pokračování / stan. Sedlák

O JEVIŠOVICKÝCH HRNČÍŘÍCH A KAMNÁŘÍCH

/ Pokračování k článku z č. 8/1970/

Především se omlouváme všem čtenářům, že druhé pokračování tohoto článku vychází až nyní. Z technických a mých zdravotních důvodů to dříve nebylo možné. Dříve však než přikročíme

k líčení celého pracovního postupu v býv. kamnářské živnosti v domě č. 172, myslím, že bude vhodné seznámit se s technickým prostředím, které se při tomto domě v souvislosti s kamnářskou živností vytvořilo.

Paní Štěp. Stehliková o tom píše ve svém příspěvku takto :

V naší kamnářské živnosti bylo pro všechno dosti místa a vše pěkně od sebe odděleno. V levém horním rohu mírně se od domovních vrat zvedajícího, kamionem dlážděného dvora stála menší obytná budova, kde bydlely mé dvě tetičky Fany a Karolina Círtkovy. Tato budova téměř nezměněna tu stojí dosud. Vedle ní vpravo v zadní části dvora byla menší budova chlévů, která se tu též dosud nachází. Od chlévů dále vpravo vybíhala hluboko do dvora velké budova, v jejíž zadní části byla komora pro uskladnění všech věcí potřebných pro kamnářství, jako byly lopaty, motyky, kozy, kalfasy, formy ap. Vedle komory byla jakási velkovařská kuchyně v jejíž zadní části byla i pekárna na pečení chleba. Z kuchyně, která byla i průchodní chodbou, se vcházelo do velké dílny - "verštat", v němž se všechno kamnářské zboží vyrábělo. Nyní toto celé velké stavení je novým majitelem zadaptováno na obytný domek. Vedle budovy "verštat", těsně připojena stála menší budova kamnářské pece, která měla samostatnou střechu a byla o něco kratší než budova verštat. Měla ve štítu dvěře a v levé části okno na dvůr. Vlastní pec zaklenutá z cihel, široká 2 m a vysoká rovněž 2 m, dlouhá přes 4 m, byla umístěna v pravé části této budovy, zatím co v levé části byla prostorná chodba podél celé pece. V přední části chodby vedly dvěře do verštat, v zadní části chodby byl vchod do pece, jímž se sem donášelo kamnářské zboží k vypálení. Po naplnění pece tímto zbožím se zadní vchod pece před záněžením každého pálení zazdíval a po vypálení a vychladnutí pece opět otevíral. V přední části chodby u okna stával mlyněk na klejt. Před pecí se rovněž nacházela dosti široká chodba s podlahou asi o půl metru nižší než chodba boční a

v boční chodby se do ní sestupovalo po několika schůdkách. Přední chodba, z níž šly dvěře na dvůr, sloužila jako místo k obsluze topeniště pece. Byly to tři, pod celou délkou pece vedle sebe probíhající topné kanály, do nichž se po celou dobu pálení přikládaly z metrových štíp naštípané dlouhé štípanky a za jedno pálení, které průměrně trvalo dva dny, se tohoto dřeva spotřebovaly 2 pevné metry. Kanály na konci pece vedly do vysokého komína, který se tyčil na celou budovou pece, která v pohledu zpředu připomínala pohádkovou perníkovou chaloupku. Uprostřed postranní chodby bylo asi ve výši očí středního člověka jen cihlou zakryté okénko vedoucí do pece, kterým se sledovalo v jakém stavu se nachází v peci vypalované zboží.

Před budovou verštatu blíže k peci nacházela se studna s pumpou na vodu. Vedle pece býval asi 2 m široký průchod na zahradu na kopci nad domy a pak dál vpravo stála velká stodola, štítem obrácená do ulice, v zadním štítu ve svahu s vchodem do prostorného sklepa, který byl vyhlouben ve svahu. Vrata do stodoly byly v levém dolním rohu. Za zadním štítem stodoly stával mohutný, rozložitý ořech. Měl za náruč dva silné kmny, které vyrůstaly z jednoho kořene a jeho mohutná koruna překrývala celou polovinu stodoly a celou pec. V létě kladla skoro na celý dvůr pěkný stín a příjemný chlad, zvláště vítaný při mláčením obilí. Ořech dával každým rokem kolik pytlů ořechů, které při jejich zrání a prudcím větru klepající na střechu stodoly, jen se z ní sypaly. Ořechy po sklizni se sušily, po vybrání vypalovaných kamnářských výrobků v peci.

O vlastním postupu při výrobě kamnářského zboží se povíme zas příště.

Stěpánka Stehlíková.

KANALIZACE NA NOVÉM SVĚTĚ

V min. čísle JN zmínila se redakce JN o nové kanalizaci na Novém Světě. Stojí však zato se k této akci ještě vrátit.

První práce si vykonali majitelé domů se sudými čísly již 27.3. Vykopali si asi 1 m od zahrádek otvor až do hloubky potrubí, aby jim bagr zničil přívod, jímž je priváděna voda do domů, neboť rýha pro kanalizaci

se měla hloubit v blízkosti domů sudých čísel. Nakonec pracovníci ze Znojma začali dne 6.4. s autobagrem hloubit rýhu více než 2 m od plánované trasy a to od křižovatky u Švarcových až k domku č. 132 / majitelé Kovárníkovi/. 8.4. autobagr pokračoval a skončil na proti Hrnčířovým.

Na Bílou sobotu dne 10.4. za krásného slunečního dopoledne Novosvětští upravovali rýhu pro potrubí. Po velikonočních pracovníci ze Znojma a několik našich občanů odstranili na několika místech - naproti domu p. Novotného, J. Kovárníka a Jos. Košíčka - skály sbitou. Hlína z rýhy byla bagrem házena po obou stranách rýhy na cestu a tak se mnoho obyvatel dohadovalo, jakou asi technikou se budou těžké betonové roury pokládat. Nějakým strojem to bylo těžko možné, poněvadž hlína výkopu byla příliš vysoká a roury byly složeny jen na několika, od rýhy poměrně vzdálených místech. To se zdálo být problém i pro funkcionáře MNV.

Avšak došlo k velkému překvapení. Dne 14.4. začali pracovníci roury pokládat. Potřebovali jen ochotně a zdatné pomocníky. A ti se našli. Po ranní směně v krajině nastoupili tu p. Karel Lněnička a Miloslav Holc, kteří ještě téhož dne po velmi neschůdném terénu dopravili až k domu č. 134, k Novotným, řadu rour. To bylo pro ostatní Novosvětské velké vybitnutí! K večeru jsou tu už ochotní traktoristé Ed. Pola a Jan Málék, kteří po rozkopané ulici přivážejí roury od Melounovy hospody blíže k rýze, až k domu p. Jos. Košíčka. A tu se ukázal elán Novosvětských, který dle zkušeností z uprav jiných ulic u nás, velmi překvapil. Nejprve nejméně desítky obětavých mužů vložila roury k rýze pro příští pracovní den. Koho toho večera pochválit? Všichni, kteří pomáhali, i když nejsou jmenováni. A tak, kam nemohla mechanizace, tam nastoupili ochotní občané z Nového světa po svém zaměstnání.

Třetího dne 16. dubna odpoledne nastalo vyvrcholení. Od Švarcových k Pospíšilovým nastoupilo 45! ochotných občanů, kteří do večera

všechny na tomto úseku položené roury zahrnuli. Bylo to nejen radostné, ale i překvapující, kde se tolik ochotných lidí z této ulice vzalo. Ano je tomu tak. Částečným svědectvím tohoto pracovního nadšení Novosvětských zůstávají však fotografie, které pořídil p. Karel Košíček. Škoda jen, že jich neudělal více a nezachytil všechny pracovníky. Stejně však i to zůstane dokladem pracovního nadšení Novosvětských. Celá serie těchto fotografií měla by být předána dr. L. Audymu, jakožto správci fotodokumentačního materiálu obecní kroniky.

Usek k silnici od domu p. Nejedlého až k rohu Melounovy hospody trval však pracovníkům ze Znojma příliš dlouho. Teprve 30. dubna dokončili uložení rour do rýhy. Také tu přebytná hlína není ještě odstraněna příp. rozhrnuta, což vadí provozu v této části ulice.

Ještě, že přebytná hlína na většině ulice Nového světa byla včas odvezena a terén zhruba porovnán, jinak by si byli někteří občané Nového světa nemohli vyvézt ani hrůj pod brambory.

Novosvětští by si nyní jen přáli, aby už pokud možno nejdříve došlo k definitivnímu mechanickému určení terénu celé ulice, aby bylo možno co nejdříve, dokud nedojde k pilným žnovým pracím, započít s kladením okrajových obrubníků a pak k dokončení dalších oprav nejen vozovky, ale i chodníků. Novosvětští při těchto pracích opět jistě ochotně pomohou.

Jan Kovárník

POSLEDNÍ NOVINKY U NÁS

/ Dokončení /

Kulturní program k oslavě 50. výročí KSČ tvořilo literární písmo, hudební pořad a tělovýchovná akademie Sokola. Na této slavnosti byli vyznamenáni za sloužení komunisté pamětní medailí k 50. výročí strany, mezi nimi zvláště s. Frant. M u t l, jakožto jediný na Znojensku i v dalším širokém okolí dosud žijící účastník u s t a v u - j í c í h o s t j e z d u KSČ v Praze v r. 1921.

K oslavě zahájení XIV. sjezdu KSČ

bylo v Jevišovicích dne 23.5.1971 uspořádáno v Komeniu velmi zdařilé h u d e b n í v y s t o u p e n í

žáků zdejší Lidové školy umění i žáků ZDS s tímto velmi bohatým programem :

1. B. Smetana: Pochod student. legií hrál soubor harmonik LSU
2. C. Gurliitt: Selský tanec - hrál na klavír M. Trojan
3. P. Eben: Ukolébavka pro dcerku - M. Ovčáčková zpěv, uč. J. Špalek klavírní doprovod
4. J. V. Tomášek: Ekloga-klav. Krejčová D.
5. J. Kešvera: Ukolébavka - Jiř. Khillová - housle, klav. dopr. učit. LSU Šimšová
6. J. L. Dusík: Sonatina-Fr. Malý-klav.
7. W. A. Mozart: Ukolébavka-M. Písařovicová zpěv, uč. J. Špalek klav. dopr.
8. J. Flegl: Cigánské improvizace - Marie Málková - klavír
9. Národní písně : Až já budu nade dvorem, Až ty půjdeš k nám - zpív. komorní sbor 8. třídy ZLŠ
10. V. Kaprál: Mazurka-R. Votrubačová - klavír.
11. M. Vacck: Píseň z opery Jan Želivský a B. Smetana: Má hvězda - zpívá M. Málková, klav. uč. Šimšová
12. P. I. Čajkovskij: Duben - hrála Emilie Vávrová
13. Zvonky-ukraj. lid. - zpívá M. Ovčáčková a vokál. skupina
14. Colorado-amér. lid. zpív. M. Macáková, hrála skup. F. Malého
15. Na závěr předvedl pěvecký sbor ZDS, sbormistr Vác. Macák, klavír Jiří Špalek tyto písně :
Dýnom, dánom - slovenská
Vlaštovka lítá - česká lidová
Večerní zvon-rus. lid. solo J. Pátek
V poli bříza - ruská lid.
Kohout. Zvonečky-francouz. písně
Vyzývám tě - kánon
Ego sum pauper - latinský kánon
W. A. Mozart: Všude ticho - kánon
Jindř. Jindřich: Choďské písničky
A. Dvořák: Voda a pláč z Moravských dvojzpěvů

Mokrovous: Osamělá harmonika

Drejsl, Zachata: Rozkvatlý den.

Jak toto líbezné hudební vystoupení zapůsobilo na mnohé přítomné posluchače, nejlépe charakterizuje příspěvek, který nám bezprostředně po koncertu zaslal uč. ant. Kabelka. Citujeme : " Četl jsem kdesi o domově. Domov, to jsou vonící louky, šumící lešy, paseky plné slunce a jahod. Domov, to je kraj, kde bublavý potůček pospíchá lučinami, kde v mlázi pje černý kos a sivá že-

žulka volá v habří své tesklivé kuku. Ale to je málo! K domovu patří také česká píseň, a hudba, která rozechřívá a rozteskluje zároveň a člověka zušlechtuje. A toho potřebujeme zvláště v dnešní době, kdy ubývá citu a lidé propadají chamtivosti a závisti.

Toto nádherné hudební vystoupení, bezvadné po stránce intonační, dynamické i rytmické, na jehož skutečnou měli hlavní zásluhu učitelka LSU M. Šimšová, dirigent pěv. kroužku ZDS uč. Václ. Macák a jeho spolupracovník zást. řed. ZDS Jiří Spálek a samozřejmě všichni účinkující žáci, bylo krásným vyvrcholením májových oslav v Jevišovicích."

Dr. Lad. A u d y

V Z P O M Í N Á M E

Dne 13.5.1971 zemřel po delší nemoci ve věku 77 let nám všem velmi milý pan Antonín H e i m l i c h, kdysi kočárový kočí býv. zámeckého panstva, později strážný v naší továrně. Naši občané jej ve velkém počtu doprovodili na jeho poslední cestě dne 16.5. na místní hřbitov. Zesnulý zůstane nám všem však dlouho v paměti jako dlouholetý, nadšený a nezištný organizátor a režisér ochotnického divadla býv. DTJ v Jevišovicích, kde sehrál za pomoci své manželky M. Heimlichové a tehđ. div. kroužku DTJ celou řadu divadelních her. V této kult. práci pokračoval i po založení naší továrny, postaral se o nové jevištní vybavení, o něž až do poslední doby pečoval. Tato jeho obětavá kulturní činnost nemůže mu být nikdy zapomenuta. Čest jeho památce!

Pozůstala rodina, současně tímto všem, kteří jej na jeho poslední cestě doprovodili, upřímně děkuje.

red.

NOVÝ PRODEJNÍ KIOSK n.p. ZELENINA

Jihlava byl v Jevišovicích otevřen ve středu dne 23.6.1971. Stojí naproti býv. hostinci U kopečků, na místě loni zbouraného domku p. R. Licka a prodavačkou je tam pí. L. Plíšková ze Střelic. Kiosk je velmi dobře zásobován veškerou zeleninou, včetně nových brambor a nejrůznějších ovocných i zelenin. konzerv a přispěje tak velmi účinně k dalšímu zlepšení zásobování našich občanů těmito potravinami. Prodej. doba 7-13 hod.

red.

AKCE Z - TĚLOCVIČNA

od poslední dubnové zprávy opět značně pokročila. Autojeřábem byly především vyzdviženy na úroveň nosných pilířů všechny nosné traversy stropu a během tří dnů, po předchozím důkladném elektrickém svaření velké železné výstuže věnce spolu s traversami, což velmi odborně a ochotně provedl p. Rudolf Řiháček z JZD, byl zaběhován za pomoci dvou velkých mícháček a dvou velkých pásových transportérů na dopravu betonu celý urovnový věnc, kolem celé stavby. V současné době je již budováno jak od Komenia, tak od školy přední přízemní příslušenství. Mimo to je jednáno o získání velkého topného kotle, aby původně plánované ústřední topení, jež mělo vytápnět tělocvičnu, příslušenství a starou budovu školy, mohlo být využito i pro Komenium. Po zatvření beton. věnce bude přikročeno k položení stropních panelů opět za pomoci autojeřábu.

red.

OPRAVA PLOTU SOKOL. HŘIŠTĚ

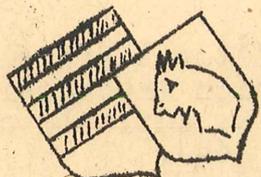
Starý drátěný plot hřiště z r. 1957 dosloužil. Proto se letos počátkem června několik sokolských obětavých členů pustilo do jeho opravy. Vyměňují některé žel. sloupky, barvou je natírají a natahují nové plotivo. Největší účast na těchto brigádách měli: Jos. Iran, Jos. Klouďa ml., M. Lichovník, L. Papiřník, Jan Spálek a předseda TJ Jos. Štágl. a j. Všem za to patří dík. Věříme, že po této opravě nebude naše mládež plot opět tak ničit, jako se dělo dosud!

red.

PROGRAM KINA V ČLIVENCI

4. Krásné prázdniny rum. odp. i več.
7. Ta naše písnička česká čs. več.
11. Zásah v pravou chvíli angl.+1 Kčs odp. i več.
14. Sůl černé země pol. bar. več.
18. Rekviem za rytířov slov. odp. več.
21. Agent bez hesl. sov., več.
25. Hraběnka z Hongkongu angl.+2Kčs bar.; odp. i več.
28. Frajer Luke USA, bar. več.+ 2Kčs

red. sdělení: složenky na předplatné zašleme všem příště. Povol. ONV Znoj. Odp. red. dr. L. Aučy.

Z HISTORIE JEVIŠOVIC

Ročník 1971
číslo 5/6

Příloha JN, řídí dr. Lač. a u d y

Historický vývoj majetkoprávních poměrů býv. panství Jevišovice

/ 45. pokračování /

Vkladní listina č.216 na str. 338-9 Zemských desek mor., kterou se převádí panství Tavíkovické z Jana IV. Zajímáče na jeho vzdáleného příbuzného Jana z Tavíkovice a jejíž hlavní část jsme si uvedli v závěru min. čísla, končí takto :

" ani nepozuostavujíc, to všecko ku pravému dědictví a dědičnému požívání ve dsky vkládáme a vepisujeme ku pravému jich jmění, držení a dědičnému požívání. Jestli by to svrchupsané zboží kde ve dskách zapsáno bylo, to tímto vkladem moříme a v nic obracujeme,"

Z této listiny se dovídáme několik zajímavých zpráv o Janu IV. Zajímáči, pánu na Tavíkovících. Především, že byl nejvyšším sudím markrabství moravského. Tuto vysokou zemskou funkci zastával Jan IV. Zajímáč plných 12 let, a to od 13.9. 1535 nejprve jako zástupce tehdejšího nejvyššího sudího mor. Jana staršího ze Sternberka a na Kralovicích a pak již ve funkci nejvyššího sudího markrabství mor. od 18.9. 1536 až do 26.2. 1548. Na tomto zasedání zemského sněmu vykonával tuto funkci naposledy, neboť na příštím zemském sněmu dne 22.10.1548 byl již nejvyšším sudím mor. Jan z Lichtenštejna a z Nyklpurku na Lednici. Stojí též za zmínku, že zmíněnou funkci nejvyššího sudího mor. vykonával Jan IV. Zajímáč, ze všech tehdejších pánů mor. nejdelší. Dále můžeme z uved. vkladní listiny o Tavíkovících /den 16.9.1549/ a z data, kdy Jan IV. Zajímáč vykonával naposled funkci nejv.sudího mor. /26.2.1548/ usoudit, že zemřel někdy mezi těmito dvěma daty.

Vkladní listina o Tavíkovících ze dne 16.9. 1549 nám mimo to napovídá, že Jan IV. Zajímáč, pán na Tavíkovících, držící od r. 1515 též díl Jevišovic, zemřel nepochybně bez potomků a neměl tudíž, jak jsme si mylně uvedli ve 43. pokračování, dva syny Karla a Sezemu IV., kteří, jak zjišťujeme z dalších souvislostí byli správně syny jeho bratra Jiřího I. Zajímáče, pána na Jevišovicích, o němž jsme si v rozrodu uvedeném v 43. pokrač. uvedli, že neměl potomků. Uvádí nás na to zjištění, že v roce 1526 - podle údajů Vlast. mor. okr. znojemský, - dává do války turecké Jan IV. Zajímáč 2 koně a Karel Zajímáč spolu se Sezemu IV. Zajímáčem majitel Jevišovic 4 koně a ku př. tehdy velmi bohatý klášter loucký u Znojma 20 koní. Počet těchto těžce vyzbrojených jezdců určoval se tehdy podle velikosti a bohatství přísluš. panství toho kterého majitele. A panství tavíkovické bylo ve srovnání s jevišovickým přec jen asi menší. Na názor, že bratři Karel a Sezema IV. Zajímáč byli syny Jiřího I. Zajímáče nás uvádí i další skutečnost: Ve Vlast. mor.okr. znojemský se uvádí, že " r.1514 dne 17. května / tu středu po neděli, jež slove Cantate / král Vladislav II. na žádost Smila Kuny z Kunštátu prohlašuje bratry Karla a Sezemu Zajímáče z Kunštátu za zletilé a udílí jim práva, aby statky své spravovali samostatně. Zdá se, že jejich otec Jiří I., o němž je jako o spolumajiteli Jevišovic poslední zmínka již následujícího roku 1515, byl v r. 1514 tak nemocen, že nebyl sto o splnoletění svých dvou synů požádat sám, že tak byl pověřen tímto aktem jeden z příbuzných jevišovických Kunštátů Smil Kuna z Kunštátu z větve Bolehradické. Jiří I. asi brzo nato zemřel, poněvadž se o něm nikde dále nemluví. O vyslání výše uvedeného počtu koní do války turecké bylo rozhodnuto na obecném sněmu v Brně dne 23. září r. 1526.

Vratme se však opět ještě k Janu IV. Zajímáči, pánu na Tavíkovících. a srovnáme si velikost takového panství, jako bylo tavíkovické, i když patřilo nejvyššímu sudímu mor. s bohatými panstvími např. tehdejších církevních klášterů na moravě. Ve Vlast. mor.okr. Znojemský na str. 328 se píše, že podle usmolení zem. sněmu opat lueky Jan IX. má dát do

boje proti Turku 20 koní. Z toho lze souditi, že Lucký klášter těšil se tou dobou největšímu rozkvětu a blahobytu ze všech církevních vrchností moravských, neboť byl z nich obtížen největší povinností. Na kapitole olomoucké žádalo se tehdy jen 16 koní a na ostatních ještě méně.

Jan IV. Zajímač byl osobností zajisté velmi váženou, poněvadž již od r. 1530 o něm čteme, že zastává různé zemské funkce. Tak, jak opět uvádí Vlast. mor. okr. Znojenský, r. 1530 byli jmenováni zemským sněmem výběrci berně zemské pro ukraji Znojenské Jan IV. Zajímač a Hyněk Kusý z Lukodějí, r. 1535 zase Jan IV. Zajímač z Kunštátu a Bořich Březnický z Náchoda. Od 18. 9. 1531 byl Jan IV. Zajímač stálým přisedlícím zemského sněmu moravského. Dne 28. září 1544 byl Jan IV. Zajímač z Kunštátu zvolen zemským sněmem na p ř e h l é d n u t í z ř í z e n í a s v o b o d z e m s k ý c h. Jako nejvyšší sudí mor. účastnil se v této funkci celkem 31 zasedání mor. zem. sněmu.

Jednu z prvních zpráv o Janu IV. Zajímači z Kunštátu a z Jevišovic najdeme již r. 1523 ve Vlast. mor. okr. olomoucký, II. díl str 104, kde se praví, že na přímluvu pánů moravských, z o j m é n a J a n a z K u n š t á t u, byla prokázána milost jihlavskému luteránskému kazateli dr. P a v l u S p e r á t o v i, který v r. 1523, když navštívil tvrdě ještě tehdy katolickou Olomouc a kázal tu luteránsky, byl uvřazen do vězení olomoucké radnice a měl býti jako kacíř na hranici upálen. /Jihlava byla tehdy již z velké části luteránská !/. Účinná přímluva Jana z Kunštátu, jako všichni Jevišovští, oddanného příznivce strany podobojí, měla za následek, že dr. Pavel Sperát dostal milost a byl jen vypovězen ze země.

O Janu IV. Zajímači z Kunštátu a z Jevišovic na Tavíkovovicích se dočteme posléze v r. 1542, kdy mezi tehdy žijícími příslušníky zbývajícími tří větví Kunštátského rodu / Poděbradské, Jevišovické a Bolehradické/, jakožto zakladateli a udržovateli kláštera žďárského a mezi pány Lomnickými na Meziříčí a pány z Pernštejna vznikl spor o ves Hrušovany u Židlochovic, která od doby založení žďárského kláštera r. 1252 prapředkem Kunštátů Bočkem z Obřan, patřila a měla patřit klášteru žďárskému. Bohužel hrušovany se časem zmocnili okolní páni a když r. 1493 dokonce král Vladislav zastavil Hrušovany ještě s dalšími statky tehč. zem. mor. hejtmanu Janovi z Lomnice a na Meziříčí, ač proti tomu všichni Kunštáti protestovali, došlo k vyřešení tohoto sporu až 2. 10. 1542 vzájemnou dohodou všech sporných stran. Listina o tom 2. 10. 1542 sepsaná a zapsaná v Zem. deskách mor. na str. 319 je pro nás zajímavá hlavně tím, že jsou v jejím zánlaví uvedeni všichni žijící příslušníci větve Poděbradské - celkem 4 - Jevišovické - 3 -, a Bolehradické 6, celkem tedy 15 mužů.

Úvod této listiny zní takto :

" My, Joachym, Jindřich, Hanuš, Jiří, z boží milosti knížata minsterberské v Slezi, olešnicka a hrabata kladská, páni z Kunštátu a z Poděbrad, Jan Zajímač z Kunštátu a z Jevišovic na Tavíkovovicích, nejvyšší sudí markrabství moravského, Sezema Zajímač z Kunštátu a na Jevišovovicích, Jindřich z Kunštátu a z Jevišovic, Smil, Zykmond, Vilím a Jindřich, bratři vlastní Kunové z Kunštátu a na klášteře Smilhajně, Boček Kuna z Kunštátu a na Lukově, i na místo Smila, pana Jana, pana Genka, bratří mých mladších nedílných, oznamujem tímto listem, kdež čten nebo čtouc slyšan bude, že jest před nás předložena smluva, početmi zapečetěná, kteráž se stala s povolením velebného kněze Václava opata i všeho konventu kláštera žďárského, jakožto p ě n ů m d ě d i č n ý c h v s i H r u š o v a n, blíž Židlochovic ležící, mezi urozenými pány panem Jindřichem, Janem, Vladislavem, bratřími vlastními Mezeříčskými z Lomnice, s jedné, a panem Janem z Pernštejna a na Helfenštajně etc. s strany druhé, kterážto smluva mezi nimi učiněná slovo od slova takto zní a v sobě zavírá:"

Kromě zmíněného vyjmenování všech žijících Kunštátů v r. 1542 v počtu 15, stojí k tomu všemu na závěr říci, že ač v r. 1542 žilo ještě z celého kunštátského rodu 15 mužských příslušníků, již o 100 let později r. 1647 vymřel celý tento rod posledním mužským příslušníkem Karlem Bořichem, z nejděle žijící větve poděbradské.

/Pokračování příště /

Dr. Ladislav A u d y

Vdova i Honza, přihlížejíce krmení, s podivením hledí na ten zážrak. - Mlynářka s líbezným usměvem pozvala hosta na oběd.

Zasedli spolu ke stolu. V jízbě jo útulo a čisto, nad pečlivé vydrhnutým stolem se chvěje modrobílá holubička, stěny voní bílí čerstvého vápna.

Po polévce mladá děvečka položila na stůl kuru, pěkně do zlatova vypečenou s náčivkou, také bílý hořký koláč, jablka a víno. Vdova se vyptává hosta s účastí, zdali kuru jí?

"Kohůta?, toho já velice lúbín", praví stručně host.

"A koláč s ovocem?"

"Och - trněný koláč já, volige lúbín" přisvědčujc. "Koláče s velikú dušu, hodně trnek, máku nebo sladkého sýra, jak uamička doma ve Vlkoši pekly."

"A což víno z Havraníků, červené?"

"Vínko červené já také lúbín."

Pivo lúbil asi těž. A zdali také máo velico lúbí? - směje se v duchu už zamilovaná vdova a srdce jí slavnostně zvučí jako oltární zvonky při pozdvihování.

Oj, líbila se mu vdova velico a divil se jen, proč už dávno nezajel na Ztracený mlyn, aby ji poznal.

"Kobout byl mladý, štavnatý a křehký. Je vidět, že ve mlyně zrna nechýbí" usmál se sokolník, bera do ruky bílý koláč.

"Je-li mlynářka hbitá, vždycky něco zrní pod zásypon pro slepice smote, když se mlóči tavi s děvečkou", smála se hospodyně.

Obědval s chutí a kohoutu i koláci dal náležitou počtu. Choval se u stolu důstojně jako král. Jak statně pracoval, tak bohatýrsky jedl.

- Venuše dole v údolí bdí a pokouší. Katrušina láska i v zášerí kláštera doutná dál jak žhavé jiskry v popeři a neutu- chá. Vždyť také ženy v tichém utulku nad Granicí jsou z masa, krve a kostí. Ani klášter není mimo svět.

----- 0000 -----

Z U Z A N A

Do Jevišovic k panu Hynkovi z Kunštátu přijel posel Zuzany, mlynářky z unanovského mlyna. Mlynářka prosí, aby jí do Ztraceného mlyna poslal sokolníka Neknubu, že jí všichni čtyři koně choří.

Pan Hynek pro dobré souseřství uložil Neknubovi, aby hned zítra tam zajel a koně -prohlédl. Ukládá Neknubovi:

"Ale to ti pravím, nevsímej si jen mlynářky, třebaš je to vdova ještě velmi způsobná. Také nikoliv jen koní. Rodivej se nejprve, jaký je mlyn, prohlédni pozor- ně všecek les kolem, neprostopné houštiny, rokly a jaké jsou tam vnočné skryše. Bude nám to možná jednou k užitku."

Vtipný sokolník nezkeumal pohutek pánových a zapsal si jeho příkaz za uši. -

Od zimy minulého roku je mlynářka Zuzana na Ztraceném mlyně vdovou. Muž jí dlouhá léta chořil. Po smrti zanechal jí dobrý, sporádaný a živný mlyn s chasou, šedesát měric poli, kus starého lesa, čtyři koně, stejný počet krav, telátka nepočítaje, veselou čeled a vdovský žal, který do

měsíce vyprchal.

Žila s mužem devět let, z toho pět let daleko v zemi uherské na veliké vodě, kde drželi mlýn. Nesvědčilo mu povětrí v té uherské zemi. Ochuravěl a ustavičně toužil domů, na rodnou moravu, snad její více zžíral stesk po domovíně než choro- ba. Prodáv mlýn. Manžel veze si ženu z Uher v košatíně domů, toužící, rozdychtěnou a zvědavou na nový domov. Mladá žena se vrací na moravu ráde, snad se tam muž uzdraví a oba založí si spolu nový a spo- kojný dům.

Muž koupil mlýn - samotu u Únanova a zavřel v něm mladou ženu i sebe a odlou- čil oba i se svou chorobou od světa.

Zuzana dala léčit chorého. Žnojenský exorcista dominikan, který byl jímá za di- votúrco, kladl na nemocné srdce obrázky svatých. Lazebník Janek, prosluly ve Žnoj- mě i po všem kraji, přikládal na hrud čar- tovo ležno. Šeptal tajemně, když Zuzaně podával zázračný lék. A ona se zachvívala, barouc jej do ruky a uvažujíc o jeho po- divném původu a tajemné síle. Lazebník po- skytl jí poučení o jeho zázračném účinku. Jón at se nic neděvi promonstráti, at ne- přijde nic k sluchu louchého opáta, ani inkvisitora rufino; řehole dominikánů. Ja- nek nechce byti mučen ani pálen jako ča- rodělník. - Marina, stará vědma z Kravska, varila chorému enyz, ambrožku, bělšám, bo- árnik i černobyl. Také planého česneku a chrpý dala užívatí mlýnáři; prospívají proti neduhům plícním a kašli.

Ale nepomohly ani ženský řeholniko- vy, ani čertovo ležno oč lazebníka, ani byliny zkušné vědmy. Mlýnář chátřal. Po- čtyřech letech pobytu na unanovské samotě zemřel a zanechal zde tři ceditiletou bez- dětnou vdovu. -

koně jako účinnivá hříbata naslouchají je- ho pokynu, snaží se jak umí vyhovět. Mistr- ná ruka je voda.

Mlýnářka vyšla a pozoruje žensky zvě- dávě tu kratochvilnou hru. Slouduje jej na hurenku, jak boz kabátu, s košili výkasa- nou do radej probání koně, hlavu vztyčenu, oči plny smavého jasu. Jak je vedo pevnou rukou, jón křtice se mu chvěje. - Srdce vdo- vino je pojednou poplašné. - Oj - jak se- jí chce ztřepat tou mužskou křtici; třebas také pohlédit nahy loket pod vykusaným ru- kávan bílé košile.

Novyznala se zajiště v antické mýto- logii: Ale byl to on, který jako Hyperio- nův syn tiskne čtveru oprat, vyjíždí na ob- lohu, svítí do jejího oken a uslňuje ji. Rozzářené oči sloudují obra, jsou ho plny. Podivnou něhou se jí zachvívajíc kolona. - Jak podivně! Vždycky byla sebou jista, ale nyní je neklidnou. - Co to znamená? -

Ale najednou to ví: Pocituje, že jo- jí žensky esud. je té chvíle završen. Také Honza přihlížel hostovu zajíma- věnu a podivnému počínání. S usty dokorán sněje se těm hrán. Metuší, že také jónu jednou Mcknuba přiloží uzdu i oprat a pro- žone ho jako odpočatého válacha na oteži.

Před polodnem přihlíží sokolník, jak Honza vezí vodu do napajedla: Je to dobrý, sukovitý klacek, který potřebuje pevné ru- ky, aby z něho vyhoblovala dokopalého nužo. Veznu také jednou Honzu na čprat, až přij- de vhodný čas. Buď z něho ještě zdatný chasník. Ale nebuden ho přechápně plašit.

Když v polodne, v hodinu krmení, za- ložili konín ovsu i sona, pustili se s řeh- táním a vesolým frkáním do obroku a chtivě žrcou. Ovs z žlabu zmlzel do posledního zrna a za žebřen nezbyla ani snítka sona.

pastvu. Jako vystřelené šípy letí k vonným pasákům a k třechním v květu. Všecek sličný kraj prozářený jitrním sluncem ty včely, mouchy a čmeláci proněhali v bzučivý ul. I ztuhlé nožky sluněčka sedmitéčného se znovu protáhly a čile se knítají. Krídla baboček zaplápolala v sluneční záři. Tady luční kobylka hbitě skáče přes usměvavé kopretiny. I ten cvrček souká krépké těličko po stěblu trávy. Také dobromyslný chrabák jako vážný volnož ponaloučku drkoco od krviviska ke kopci konského trusu.

Každý lístek ožil a raduje se. Naduje se také Měknuba:

"He, hadi i šcůři už vylízají z dūr. Rozhlížej se veselo po rubanisku, přimíná tu podobně tan čona u Medlovic a Osvětlan. Lesní pěvci hrají sokolnīku i jeho koni do kroku. Jak písničky letí z ptáčích hrdel, tak veselá i šťastná slova z jezdecových rtů. Jedo dál po hrázi mlýnského rybníka. Zde zase víří prudký život vodní říže pod rákosin. U mlýna na lucíně její uvítaly paní čojky, ty se vážně procházejí v trávě. Kde oblouk starých olší stráží rybník, Měknuba na chvílku zastavil koně a rozhovořil se s ptáky, brouky, ještěrkou i rybami:

"dobrá? Kam se drkocíš, ty malúcká, ty no-
oká, Na mlýnském dvoře pane chruste?"

Na mlýnské dvoře její přivítala černohlavě ná červencu karkuli, je v oděvu chrpové barvy. Její rty se usmívají jako dvě svěží jahody, všechna dyše jasnou ženskou lahodou.

Po snídání vyvedl Měknuba všechny čtyři koně na široký trávník k nepřejedlu. Vzal je na cpr, t, vede je. Byl to ještě neuhnělý, ale putavý tanec konské štyrky na humně. Sokolník korbačo na hřbet nepřiložil, ale

- Měknuba vyjel koňmo k Ztraccnému mlýnu brzy ráno. Nebyl tam před tím dosud nikdy, ač nejednou slýchá, že mlýnářka Zuzana je žínka velmi způsobná a sám byl mládcnec, který měl právo poohlédnout se po sličné ženě. - Měknuba, jediný ze Slovráků ve službě jevišovského pána, je ještě té svoboděn. Nechtěl nikdy o ženění slyšet a jen Kuryvial snad ví, proč. Sokolník své tajemství nenosi na trh, ale skrývá v srdci: měl kdysi doma, tam ve Vlkoši na Slováčku lásku. Miloval věrně a vytrvale, ale dívka bylo povětrné, odešlo mu s uherskými lizdnými, když se vraceli z výpravy od Hor Kutných do své země. Od toho času robám nedůvěroval, ač ho silně vábily. Cítá už čtyřicet let, ale jeho kstice je ještě bohata a kyprá, svaly jadrné a pružné a v očích má jiskřivý lesk ohně.

Jak mu pán prikázal, nejprve svědomitě a pozorně prokřižoval unanonský les. Projžděl jej křižem kražem od Flavče až ke kopcí Dychavci. Křyl si do své vojenské paměti všechny příhodné rokle, skaliska a srázy, také projel houštinami a všimal si, kde je mladý porost a kde temná a neprotupná houština. Jeho pán, zkušný vělečník, má zajiště dobré důvod, proč má Měknuba pozorně prozkoumat tento les.

Pod dlouhým lesnatým ubočím je údolíčko s potokem a rybníkem. Sokolník vidí zachovalý mlýn, veselého vzhledu, průčelí hlavního stavení je přikryto listím, boky korunami ovecných stěpů. Vitr udržuje větroví v mírném pohybu. Nad mlýnem je rybník s novým stavidlem. Potok, který jej napájí, má vodu průzračnou, svěže a veselo zurčí pod olšemi a v tůnkách jsou jejich stíny. V rybníce voda voní rybinou. Podél stavení, rybníka i potoka mnoho mladé, svěží trávy. Také blatouch a pomměny už tady zakvétají.

Pod mlýnem, nad loukou k severu i k východu tu tmná houština smrkového háje vrobí udolí, nad ním na svahu šumí stará dubrava a boří los, obojí přivráný stržemi. Nad rybníkem směrem ke vsi Únanovu podél vzovové cesty jsou pole. Na hrázi rybníka i u potoka stáje ošše stráží mlýn. Jincina u vody je šlavinatá. - Hle - utěšený kout, mlýnský kousok ráje.

Mlynářka vyšla přivítat hosta na práh domu. Usměvavá zve ho přívětivě na malou snídani. Podle pravdy byla její krmě hojná a chutná.

Po snídani Nekňuba nejprve vyzpovídal čeledína Honzu. Ten povídal o plete o koních všelicos, ale Nekňuba z jeho hloupé řeči vyloupil přece jen jádro. Kde jsou koně. Útří stáhná zvířata, stojí smutně u plného žlabu. Mezerou. Honza hosta varuje: "Pozor, ten pedesdní ryzák silně kope!"

Opravdu, ryzák je mrcha kopavá. Honza se sklání a čeka, kdy po cizím a nezvaném hostu kůň udeří kopytem silou těžkého praku.

"Pon?" , ukazuje Nekňuba na koně a usmívá se.

Ryzák vzpřimil uši. Nekňuba hvízdal pronikavě, cosi křikl, všichni koně obrátili po něm hlavy. Kůpová - ryzák zapomenel dnes kopytnut. Chťel provést svůj kousok, ale je pozdě. Nekňuba už její drží pevně za ušou, otvirá ji a prohlíží chrup. Stejně i druhym. Ryzák snosil dokonce, když ho hladil po plecích, obrátil už klidně a zvědavě po cizím muži chytrenu hlavu.

Honza i mlynářka žasnou. Měli se divit ještě více. Nekňuba právě jako Kuryví - ál má - jak na Slovácku u nich doma říkají -

koně v krvi. Nekňuba nadto také ještě sokolky a psy.

Po zovrubné prohlídce koní, stáje i plného žlabu rozpoznal konskou nemoc: koně mají lenivého čeledína.

Dal vdově jakýs lék, aby její dala zvířatům pro pročištění žlučku a střev a sličil, že přijde zas a brzy, v neděli. Usnāl se na ni veselo.

"Úvoji koně budou brzy zdrávi!" Když jevišovskému hradnímu pánu podával zprávu, co viděl, ten varuje obra, hrozí prstem a směje se, až se mu kníry pohybují:

"Pozor, Nekňubo, pozor! Ta mlynářka je žínka veselá, kyprá a ještě žádoucí. Je sic řečné a švitřivá až pambůh brání, ale povětrná ta žínka není, její ctivosti nelze nic vytknout."

- V neděli už za úsvitu sokolník seděl koně. Potřatura a Kuriviál s mužským porozuměním a účastí slíbili vykonat jeho denní dílo, však toho v neděli mnoho na práci není.

Záhy z rana vyjel na Ztracený mlýn podruhé. Je vonné jarní jitro. Všacka orosená země chválí libozný den. Postříbřený oceán blankytu se rozklonul nad jezdecem, který jede sám. Pro jitro je plničky vůně třesnového květu, trávy i vlhké prsti. Ozářený los i pole vydechuje jaseň i obnovený životem.

Za takového času všacko, co žije, touží po pohybu. Travniny běží vzhůru za slunícem; ptactvo se stěhje ze zimních sídlišť, zapadá do losů, do dědim, na rybníky a tůně. Vesle provětrává křídla ve starém domově. Pohybem ožije i nemá ryba. Gady u Vyrovic nějaký mladý roj si přispišil, vylotěl z ulu a jako o pojen. krouží kolem ořešaku. Jiné volky proudon lotí z česna na